

اداره خانه سی :
بازید جامع شریفی تربیه قاپیسی
قارشیدنده

اسلامك نفعنه خادم مقالات
عم الت شكر قبول ونشر اولونور

بازانك شخصیتی دكل، یازینك اهمیتی
نظر دقته آلییر .

كان یازیلردن شایان قبول کورولنلر
تاموخ صیراسیله درج ایدیلیر .

کونده ریله جاك آثار ، اوقوناقلی
ومختصرجه یازیلش اولمالیدر .

عدد ۵۰
جلد ۵

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

محفصل

بجوه سنا امیرتی

مرکز توزیعی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی :
سنه لکی ۱۰۰ غروش
آلتی آیلنی ۵۰
ملك اجنبیه ایچین ۲۵ غروش ضم
اولونمالیدر .

آبونه قیدی معامله سی هر سنه نك برنجی
وايكنچی آلتی آیلدن اعتباراً اجرا اولونور

صاحبی ، مدیری ، محرری :

فی : غروش ۱۰
ذی الحجه ۱۳۴۲

منبر مرات :

محفصل دینی و علمی : حج وداع خطبه سی - طاهر المولوی . مفسرین آراسنده کی اختلافات - برغمه لی جودت افندی .
محفصل ادبی : نعت شریف ، تاریخ اوتحال - طاهر المولوی . نظیره - احسان محوی بك . قطعه محی الدین
محفصل تاریخی : مصرده قبرستان زیارتی - رشید مظهر بك . اسعد دده افندی حننده - طاهر المولوی .
تورکستان - رفعت افندی

محفصل دینی و علمی

حج وداع خطبه سی

قدوخی بالمله اهل ایمانه مبارک اولسون ، شهر
ذی الحجه حلول ایتدی . معلومدرکه بو آیک ۹ نجی
کونی . (یوم العرفه) ۱۰ نجیسی ده (یوم النحر) ذره
یوم العرفه ده عرفاته چیقیلیر ، یوم النحر ده قربان
کپیلیر . عرفات : مکبه آلتی ساعتک مسافه ده
واقع بر وادیدر . بو وادیده (جبل الرحه) نامنده
بر طاغ وارددر . هر سنه ۹ ذی الحجه ده او وادی ،
حجاج مسلمینک وقفه کاهی اولور ، اوستنده کی بیکلرجه
اهل ایمانک یوره کندن خروش ایدن (لیک ،
اللهم لیک) ندالری ، او مقدس وادینک زمین
وسماسنده دالغالانیر ، او فلکرسا تلاطمک متباعد

ومتزاید امواجی ، عالم اسلامک یتیم وهجراتزده
ساحلارینه دایانیر ، متحسرو متأل کولکلی صدمات
جوشانیله صارصاره قلبری جوشقون ، کوزیاشرینی
طاشقین برحاله کتیریر .

ینه او کون ، جبل الرحه ده بر خطبه اوقونور ،
علیه الصلاة افندیمزک دینی ، اجتماعی و اخلاقی بر
سنتنه اتباع اولونور . چونه که : بوندن ۱۳۳۲
ییل اول ، رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندیزده
عین نقطه ده وبر ده وه اوستنده بولوندینی حالده
بر خطبه ایراد ایله مشدی .

شو صورتله که : حجازده شریعت اسماعیلیه نك
بعض احکامی منسی ومتروک اولدینی حالده او ،
احکام جمله سندن اولان حج ، عصر سعاده قدر
دوام ایده کلش ، (عبادات اسلامیه تاریخیچه سی) نده

صیرا سی کلنجه یازیلا جنی اوزره نبی اکرم افندی مزده قبل النبوه ایفای حج ایله مشدی . مسلمانلقد هدای حج ۹ نجی سنه هجریه ده (ولله علی الناس حج الیت من استطاع الیه سبیلاً) نظم کریمی ایله فرض قیلندی . و اوسنه طرف نبویدن مأمور بویورولان ابوبکر الصدیق رضی الله عنہک اداره سیله حج ایدیلدی . ایرته سی ییل بالذات رسول اکرم افندی مزده حجه کتدی ، طرفه کونی جبل الرحمه ده وده وه اوستنده بر خطبه ایراد ایتدی . ۱۲۰,۰۰۰ حاجی طرفدن دیکله نیان بو خطبه بی (ربیعه بن امیه بن خلف) خلقه اسماع ایدیوردی [*]

بعض مقاملرده علیه الصلاة افندی مزده (علی لا القاکم بعد عامی هذا) یعنی « بلکه بوسندن صوکراملاقات ایده مه یز » دیه ایمالی صورتده وداع ایله مش اولماسندن طولای بوجه (حج وداع) خطبه یده ده (حج وداع خطبه سی) ده نیلیر . حج وداع خطبه سی ، حدیث و سیر کتابلرنده مختلف صورتده ضبط و نقل اولونمشدر . بن ، اصلی ایله ترجمه سی حاجی ذهنی افندی مرحومک (احقائق) عنوانی اثرنده کی (ربیعه بن امیه) فصلندن نقل ایدیورم :

بعد الحمدله « ایها الناس ! هل تدرون فی ای شهر اتم فی ای یوم اتم و فی ای بلد اتم ؟ فی یوم حرام و شهر حرام و بلد حرام . ألا وان دماءکم و اعراضکم علیکم حرام کحرمة یومکم هذا فی شهرکم هذا فی بلدکم هذا الی یوم تلقونه . ألا انه لا یحل مال

ربیعه ، غزوة بدرده قتل ایدیان امیه بن خلفک اوغلیدر . فتح مکده اسلامه کلش ، دیک سسلی اولدینی ایچین بواشاده ناقة پیغمبرینک اوکنده ملوروب ایشیتد کربی جماعته ابلاغ ایله مشدی . حضرت عمرک زمانده بر رمضان کونی سرخوش یاقالاندینی ، حد اورولدقندن صوکره خیبره نفی اولوندینی ، اورادن قاچوب روم قیصرینه التجا ایده رک صرند اولدینی ، بوندن متأثر اولان جناب فاروقک « برداها بر مسلمانن تقریب ایتیم » بویوردینی (عبدالوهاب شرانی) نک (کشف الغمه) صنده مذکوردر .

أمری مسلم الا بطیب نفس منه . ألا کل شیء من امر الجاهلیة تحت قدمی موضوع و دماء الجاهلیة موضوعه . وان اول دم وضع دم ربیعه بن الحارث بن عبدالمطلب کان مسترضعاً فی بنی سعد فقتلته هذیل . ألا وان کل رباً کان فی الجاهلیة موضوع . وان اول رباً اضع رباعمی عباس . لکم رؤس اموالکم . لا تظلمون و لا تظلمون . ألا وان الزمان قد استدار کهیئته یوم خلق الله السموات و الارض . السنة اثنا عشر شهراً . ألا لا ترجعوا بعدی کفاراً یضرب بعضکم رقاب بعض . الا وان لشیطان قدایس ان یعبده المصلون و لکن فی التحریش بینکم . اتقوا الله فی النساء فانهن عندکم عوان لا یملکن لانفسهن شیئاً وان لهن علیکم حقاً و لکم علیهن حق . ألا لا یوطئن فرشکم احداً غیرکم و ان خفتم نشوزهن فعضوهن و اهجروهن فی المضاجع و اضربوهن ضرباً غیر مبرح و لهن رزقهن و کسوتهن بالمعروف . فانما اخذتموهن بامانة الله تعالی و استحلتهم فزوجهن بکلمة الله . ألا و من کان عندہ امانة فلیؤدها الی من ائتمه علیها (ثم بسط یده فقال) ألا هل بلغت ، ألا هل بلغت لیبلغ الشاهد الغائب . فرب مبلغ اوعی من سامع »

ترجمه سی

حمد و ثنادن صوکر « ای ناس ! قننی آیده و قننی کونده و قننی بلده ده اولدیغکنزی بیلیور میسکنز ؟ بر شهر حرامده و بر یوم حرامده و بر بلده حرامده (یعنی شهر ذی الحجه ده و یوم عرفة ده و مکة مکرمه ده بولونمقده) سکنز (که سائر وقتده و سائر یرده مباح اولان شیلر بیله بوراده مباح دکلدر) آگاه اولکنز که سزک قانلریکنز و ماللریکنز و عراضلریکنز دخی بو کونکی کونکنز و بو آیکز و بو بلده کنز کی الی یوم القیامه سزه حرامدر [۱] آگاه اولک که

[۱] یعنی سفک و اسراف و هتکی حرام اولق

معنا منجه محترمدر . .

بر مؤمنك مانی، كندینك رضاستدن باشقه بر طریق ایله حلال اولماز. خبریکز اولسون که بن، بوتون افعال جاهلیه بی و وقت جاهلیتدن قلم دم و دیت دعوالرینی آیاقلمك آلتنه آلدیم، یعنی الغا و ابطال ایتدم. اگ اول ابطال ایتدیگیم دم (کندی عجه زاده م اولان) ربیعة بن الحارث بن عبدالمطلبک دمیدر که بنی سعد عشرتنده سوت آنا آرامقده ایکن هذیل خلقی آتی بغیر حق قتل ایتشلردر. خیر اولکیز که زمان جاهلیتده (اسلامدن اول) اولان فاضلر بوتون مافادر. الاول الغا و ابطال ایده حکم فائض، عجه م عباسک آلاجنی فائضدر. رأس مالکیز، حقکزدرد. نه آندن زیاده سنی طلب ایده رک مدیونلره ظلم ایدیکز، نه ده حقکیزک مادوتی آلاق ظلوم اولکیز [۲]

ترتیب شهر، نسق اصلیسنه عودت ایده رک زمان، شیمدی هیئت مفطوره سی اوزره دورانده در. سنه، اون ایکی آیدر [۳] بندن صوکر کافر جه سنه احوال سابقه جاهلیه کزه عودت ایده رک بربریکزی قتل ایتدیگ. معلومکز اولسون که شیطان کندیسنه عبادت اولونمقدن، یعنی معبود بالحق براغیلوب ده طاغوته طایلمقدن امیدنی کسمشدر. فقط بینکزده ساعی بالفساددر. قادینلر حقنده اللهدن اتقا ایدوب

[۲] انسان، آلاجنی طوعاً ترک و یا تنزیل اتمک و یاخود مدیونک سعه حالنه قدر امهال ایله مک، پک بووک اجر و ثوابی موجب بر حسنه و فضیلت اولدینی باشقه بر حدیث شریف ایله بیان بو یورولمشدر. - الحقائق -

(۳) بوراسی بر عادت جاهلیه نک ابطالنی ناطقدر که عرب جاهلیه، محاربه دن ممنوع اولدقلری اشهر حریمک حرمتی تبدیل ایله غوغا و ینمایه دوام ایچون هراکی سنه ده بر، جی بر آئی صوکرابه تأخیر ایله سنه بی اون اوج آئی اعتبار ایدرلردی. بوحساب اوزره شهر ذی الحجه، ۲۵ سنه ده موضوع اصلیسنه راجع اولایلیردی. حجة الوداع سنه سی موضوع اصلیسنه کلش و ترتیب شهر طوغرولمش اولدینی جهته برداها اولیله یاپیلماق ایچون بویه بو یورولدی. صوره براهه ده کی (نسی) ایشه بودر.

آنلری خوش طوتک. چونکه اونلر عندکزده اسیرلر کیدرلر، نفسلری ایچون هیچ بر شینه مالک اولامازلر [۴] حال بوکه سزک اونلر اوزرنده حقکیز اولدینی کی آنلرکده سزک اوزرکزده حققلری واردر. فراشکزه سزدن باشقه کیمسه یه آیاق باصدر ماسینلر (یعنی عرض و ناموسلری بحافظه ایدوب غیابکزده سزه خیانت و ناموسلرینه اهانت ایتمه سینلر) اکر آنلرک سزه عصیان و مخالفت اوزره اولالرنندن قورقارسه کز کندیلرینه وعظ و نصیحت ایدک و ایچاپنه کوره یانکزه قبول ایتمه مک جزاسیله و داها زیاده لزومه مبنی اینجتمه یه جک درجه ده ضرب ایله کندیلرینی تأدیپ ایله یه. قدر معروفلری و جهله رزق و کسوه لری حققلردر. سز، آنلری آنجق امانت الله ایله، یعنی امر شریعت اوزره اخذ و تزوج ایتدیگز و کندیلر یه اجتماعه آنجق امر الهی ایله مأذون اولدیگز. هر کیمک نزدنده امانت وارسه آتی صاحبنه تأدیپه ایتسین (بعده ید مؤیدلرینی آچهرق ایکی دفعه) یا هو! تبلیغ ایده بیلدم می؟ (دیه بعد الاستفسار)

(۴) عرف جاهلیه جه قادینلر میراندن محروم ایدی. زوجی وفات ایدن بر قادین، مال موروث کی ورته به انتقال ایدوب وارثلردن هر هانکی ارکک، آکا بر بزبارچه سی آتارسه اوقادین، آنک حصه ایشیه سی اولور و آتی دیلرسه کندیسینی (نکاح دوشسون، دوشمه سین) بلامدت تزوج ایدر و دیلرسه باشقه سنه تزویج ایدوب مهرینی کندیسینی آلیر و دیلرسه صاوصا قلابوب قادیندن قات قات فسديه آلیردی. قادینلرک راحت و حریتلری و میراندن حصه آملاری اسلام سایه سنده اولمشدر - الحقائق

مال موروث کی انتقال ایدن قادینک تعریفنده ذهنی افندی صرحومک بر آرماساحه سی اولمشدر. بوکی قادینلر اوکی آنلر ایدی که اوکی اوغلار به انتقال ایدرلردی. حتی اونلرک اوکی اوغلار طرفندن آیینماسی تجویز ایدیلکله برابر پک خوش کورولزدی ده اولیله نکاحلره (نکاح مقت) ده سیلیردی. نکاح مقت، (ولانتکحوا مانکح آباءکم من النساء) نظم جلیلی ایله حرام قیلیدی. مجمل

بولونانلر ، بولونمايانلر تبليغ ايتسينلر . اولورکه تبليغ اولونان ، بالذات حاضر وسامع بولوناندن داها هوشيار وکوشدار اولور .

ظاهر المولوي

تفسيرلر - مفسرلر:

مفسرين آواسنده كي اختلافات

سؤال: تفصيلات سابقه كردن تفسيرك (روايت و) درايت (نامريله ايكي قسمه آريلديني و هر ايكيسنكده نظر شرعده بر موقع مخصوصي بولونديني آكلاشيلور . حال بوكه بخاري و مسلمده متفق عليه بر حديث واردر . اوراده فخر عالم افنديز بويورويورلرکه « قران حقنده قلبكزده اثتلاف حاصل اولوب طور دجه اونى اوقويكيزه اختلافه دوشديككزده در حال براقكز و او مجاسدن داغليكز » . لفظ حديث شريف شويلاه در اقرأو القرآن ما اختلفت قلوبكم فاذا اختلفتم فقوموا) ايمدي حديثدن آكلاشيلور كه قرآنده مباخاتك جوازي آرايه اختلاف كيرمديكي مدت و نقطه لره منحصر ايمش ، نه زمان اختلاف كيره جك اولورسه تعطيل مجلس مناقشه ايتك لازمه دن ايمش . اي..؟ شيمدي بر كره دوشونلم ، عجا تفسير بالدر ايه لرك مناقشه و اختلاف سزد و امي و تماريسي مكنميدر ؟ اصلا . شو حالده تفسير بالدر ايه لره ، ناصيل قرين جواز اوليور و تفسير بالروايه يه قسم اولارق ذكر اوليور ؟ جواب: حديثه ايكي تورلومعني و بريككده در كه سؤالكزك هدي آتجق ايكنجي معنى اولابيلير .

برنجي معنى : قلبكزده نشئه بولندجه قرآن اوقويكيزه ، ذره قدر بيقيمق ، اوصانمق كي برشي عارض اولونجه شوق و نشئه كزك عودتنه انتظاراً براقكز ديمكدر كه شو معنايه كوره سؤالكزك وارد اولامايه جني آشكاردر .

ايكنجي معنى : قرآنك بر نقطه سنده اختلافه دوشونجه يه قدر اوقويكيزه ، آراكزه اختلاف كيرديمي در حال براقكز و بحثي ده كيشدير يكز ديمكدر كه شو معنايه كوره سؤالكزك توجهي دركارد و بوجه آتي جواب و بريك لازمه دندر : حديث شريفده كي اختلاف ، ايكي مناظر آراسنده يكديكزه قارشى دشمنجه سنه معامله و مقابله يي محتوي اولان اختلافدر كه بونك منهي اولديغنده شبهه يوقدر . شيمدي يه قدر امتك باشنده باتلايان فلاكت بومبارينك يكانه ماده اشتعاله سي ده ايشته بو اختلافدر . شو اختلافك آدينه - دشمنجه سنه اختلاف معناسنه - (اختلاف تعادى) اطلاق اولونور .

برده (اختلاف توالى) - دوستجه سنه اختلاف - واردر كه تفسير بالدر ايه لره مجاز اولان و اوراده جرياني موافق آداب شريعت بولونان بو اختلافدر . اختلاف تعادى يه مثال اولمق اوزره عباسيلر زماننده سر نماي ظهور اولان كلامه عائد اختلافلر كوستريله بيلير ، اختلاف توالى يه ده حضرت امام اعظم زمانندن برى فقهاى عظام آراسنده جريان ايدن اجتهادى اختلافلر ارايه ايديلير . اختلاف تعادى قهرمانلري ، خصمى دائماً چوقوره دوشورمك خصوصنده اعمال حيل و دسايس و ايجاد طرق خلافيه و سائلي آراشدير لر . بونلر اينچون هدف ، آنجق خصمى الزام ايتكدر . او خصمى كفره بيله القا ايتسه ينه تأمين غلبه خصوصنده فداكارلقدن چكينمك يوقدر .

اختلاف توالى قهرمانلرينك مطمح نظرلري ايسه حقاظهورندن باشقه بر شيئي دكلدر . كرك اوحق ، كندى آلنده يديضاى توفيق كي پارلاسين ، كركسه خصمك آلنده كورونسون ، هدف آنجق حقاظ تثبيت و تقريردر ، باشقه بر شيئي دكل .